

HAYVAN BESLEME İLKELERİ

Süt İneklerinin Beslenmesi

1.dönem: Süt üretiminin başlayıp pik yaptığı dönemi de kapsayan ilk 6-8 hafta (erken laktasyon dönemi)

2.dönem: Kuru madde tüketiminin pike ulaştığı ancak süt veriminin yavaş yavaş azalmaya başladığı 8-12. haftalar (orta laktasyon dönemi)

3.dönem: Süt üretiminde sürekli azalmanın devam ettiği ve laktasyonun ortalama 100 - 305. günler arasındaki dönem (geç laktasyon dönemi)

4.dönem: İneğin doğumdan önceki 60. günden doğuma kadar olan ve sağımın yapılmadığı dönem (kuru dönem)

Süt İneklerinin Yem Tüketimini Etkileyen Faktörler

1. Hayvana bağlı faktörler

Canlı ağırlık, fizyolojik durum, süt verimi, laktasyon dönemi hayvanın kondisyonu, sağlık durumu

2. Yeme bağlı faktörler

Kaba-kesif yem oranı, kaba yemin kalitesi, yemin nem içeriği, sindirim derecesi, partikül büyüklüğü, besin maddeleri kompozisyonu, yeme uygulanan işlemler

3. Çevresel faktörler

Çevre sıcaklığı, nem, havalandırma durumu

4. Bakım ve idareye bağlı faktörler

Süt İneklerinin Yem Tüketiminin Belirlenmesi

Kuru madde tüketimi (kg) önemlidir.

- Düşük süt verimli= $(0.025 \times \text{CA,kg}) + (0.1 \times \text{süt verimi,kg})$
- Yüksek süt verimli= $(0.022 \times \text{CA,kg}) + (0.2 \times \text{süt verimi,kg})$

Enerji Gereksinimi

Günlük Yaşama Payı Metabolik Enerji gereksinimi (Kcal)

$$(0.133 \times \text{Canlı Ağırlık,kg}^{0.75}) \times 1000$$

(Vücut fonksiyonları ve sıcaklığın korunması, gezinmesi, geviş getirme)

- Birinci laktasyonda büyüme devam ettiğinden % 20 ek
- İkinci laktasyonda % 10 ek yapılır.
- Gebelikte % 30 ek yapılır. Pratikte gebeliğin 8.ayında 5 lt, 9.ayında 10 lt süt veriyormuş gibi besin takviyesi yapılır.

Verim Payı Metabolik Enerji Gereksinimi (Kcal/kg süt)

$$((0.577 + (0.165 \times \text{Süt yağı, \%})) \times 1000$$

- Sütün enerji içeriği yağ seviyesinden yüksek düzeyde etkilenir.

Protein Gereksinimi

Günlük Yaşama Payı Protein gereksinimi (g)

$$70.70 + (2.77 \times \text{Canlı ağırlık, kg}^{0.75})$$

- Gebelikte yaşama payı ihtiyacının % 30 fazlası

Verim Payı Protein gereksinimi (g/kg süt)

$$43.6 + (11.5 \times \text{süt yağı, \%})$$

Buzağuların Beslenmesi

Doğumu takiben kolostrum (ağız sütü) salgılanır.

(Koyu kıvamlı, kuru madde, vitamin, mineral, protein, bağışıklık maddesi imminoglobulinler bakımından zengin)

- **Doğumu takiben buzağıya içirilmelidir. Emilim zaman geçtikçe azalır.**
- **Yaşlı ineklerin kolostrumu bağışıklık maddelerince daha zengindir.**
- **7 gün boyunca kolostrum ve geçiş sütü buzağılara içirilir.**
- **İlk 24 saatte 5 kez, daha sonra günde 6-8 kez içirilir.**
- **İlk 4 gün 6-8 lt, sonra canlı ağırlık arttıkça 10-12 lt**
- **Kolostrum vücut sıcaklığında (35 C) verilmelidir. Aksi durumda ishal görülür. 50 C yi aşarsa bağışıklık maddeleri denatüre olur.**

Buzağuların Süt İçirme Dönemi Beslenmesi

1. Yağlı sütle besleme

Süt yüksek fiyatlı değilse veya etçi ırklarda uygulanır.

- Bu yaşta abomasum aktiftir. Süt rumene girmez direkt abomasuma gelir.
- Bu dönemde 400-500 lt yağlı süt kullanılır.
- Rumen gelişimi için 2-3. haftadan itibaren iyi kalite kuru ot ve buzağı büyütme yemi, 4. haftadan itibaren temiz su verilmeli

2. Yağsız sütle besleme

3. Süt ikame yemiyle besleme

- Daha ekonomiktir. %82 süt tozu, % 17 yağlı tohumlar ve % 1 etkilil maddeler içermektedir.
- 35-40 C sıcaklıkta homojen karışım olarak verilmelidir.
100-125 g ılık su içerisinde eritilir.

- Buzağılar 6-11 haftalık yaşta, iyi bir yönetimle 4. haftalık yaşta sütten kesilirler.
- Buzağılar süte ek olarak canlı ağırlıklarınının % 1.5 u kadar kesif yem tüketmelidirler.

Kesif yem=buzağı büyüme yemi

% 18-20 ham protein, 2700-2800 Mcal/kg metabolik enerji, % 0.6 Ca, % 0.45 P, % 0.24 Mg, % 0.24 S, % 0.7 K + iz mineral ve vitaminler

Yaş	Rumen,%	Retikulum, %	Omasum, %	Abomasum,%
Yeni doğmuş	25	5	10	60
3-4 aylık	65	5	10	20
Ergin	80	5	7-8	7-8

Genç Dişi Sığırların Beslenmesi

Sütten kesimden-2 yaşına kadarki besleme dönemini kapsar.

1. 5-6 aylık yaş dönemi besleme

- Genç hayvanlara 3 aylık yaştan sonra silaj verilebilir ve meraya çıkartılabilirler.
- **Bu dönemde:** ideal canlı ağırlık 140-180 kg,
- 2-3 kg iyi kalite kuru ot ve 1.5 kg buzağı büyütme yemi verilmektedir.

2. 7-12 aylık yaş dönemi besleme

- 12 aylık yaşta ergin canlı ağırlığın yarısına ulaşmalıdır (200-300 kg)
- Aşırı yağlanmayı önlemek için yoğun besleme programı uygulanmaz.
- Günlük canlı ağırlık artışı 700 g ı geçmemelidir.

3. Dvelerin Beslenmesi

- 13-18 aylık yaşta günlük canlı ağırlık artışı 600 g,
- 19-24 aylık yaşta 500 g ı geçmemelidir.
- Beslemede iyi kalitede kaba yeme ağırlık verilmeli, kesif yem sınırlandırılmalıdır.
- İlkine buzağılama yaşı 27-30 aylık ve ilk çiftleştirme ergin canlı ağırlığın % 60 ı olduğunda olmalıdır.

4. Genç boğaların beslenmesi

- Canlı ağırlık artışının 800 g/gün den fazla olması istenmez.
- Kesif yem en çok 2 kg ile sınırlandırılır.
- Yağlanma istenmez.
- 14 aylık yaşta 550 kg, 16 aylık yaşta 600 kg canlı ağırlıkta olması istenir.